

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

კურორტ ლეზარდეს განაშენიანების რეგულირების გეგმის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის დასკვნა

სტრატეგიული დოკუმენტის სახელწოდება: კურორტ ლეზარდეს განაშენიანების რეგულირების გეგმა;

დამგეგმავი ორგანო: საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო;

სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების ადგილი: მარტვილის მუნიციპალიტეტი, კურორტი ლეზარდე;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 26.09.2019

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს მიერ სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში წარმოდგენილია კურორტ ლეზარდეს განაშენიანების რეგულირების გეგმის სკოპინგის განცხადება და სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფცია.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2019 წლის 16 აპრილის N2-329 ბრძანებით, აღნიშნული გეგმა დაექვემდებარა სტრატეგიულ გარემოსდაცვით შეფასებას.

სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფცია, თანდართული დოკუმენტაცია და სკოპინგის განცხადება, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ შესაბამისად, განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე (იხ. ელ. ბმული <https://mepa.gov.ge/Ge/PublicInformation/16988>), საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს ვებგვერდზე (იხ. ელ. ბმული <https://bit.ly/2X1tK2N>), მარტვილის მუნიციპალიტეტის მერიის ვებგვერდსა (<https://bit.ly/33ELzqR>) და საინფორმაციო დაფაზე.

სკოპინგის განცხადება მოიცავს ინფორმაციას როგორც დამგეგმავი და უფლებამოსილი ორგანოების შესახებ, ასევე სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასებით გათვალისწინებული პროცედურების თაობაზე, მათ შორის საზოგადოების მონაწილეობის მექანიზმზე.

დოკუმენტში მოცემულია სტრატეგიული დოკუმენტის შესახებ ინფორმაცია, მომზადების საფუძველი და მიზნები, განხორციელების არეალი, სქემატური გეგმა და მის ფარგლებში დაგეგმილი საქმიანობები.

დოკუმენტის თანახმად, კურორტ ლეზარდეს ქალაქთმშენებლობითი დოკუმენტაციის შემუშავების მიზნებია: ჯანსაღი, უსაფრთხო და მოხერხებული ტურისტულ-სარეკრეაციო გარემოს შექმნა, კურორტის მდგრადი განვითარების მიზნით, ფიზიკური და იურიდიული პირების, ადგილობრივი და თვითმმართველობის ორგანოების ინტერესების ურთიერთშეთანხმება ტერიტორიების გამოყენებისა და განვითარების საკითხებში, ტერიტორიების გამოყენების (მიწათსარგებლობის) და განაშენიანების განვითარების

პრიორიტეტების დადგენა და განაშენიანების არქიტექტურულ-გეგმარებით და სივრცით-მოცულობითი მახასიათებლების განსაზღვრა კურორტ ლეზარდესთვის.

კურორტ ლეზარდესთვის ქალაქმშენებლობითი დოკუმენტაციის შემუშავების სახელმძღვანელო პრინციპებია - მდგრადი განვითარების წინაპირობების შექმნა, ტურისტული, სატრანსპორტო და საინჟინრო ინფრასტრუქტურის უსაფრთხო და ჰარმონიული განვითარება, მწვანე ეკონომიკისა და მწვანე ლანდშაფტური დიზაინის გამოყენება, სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვის პროცესში საჯაროობის, ჩართულობისა და თანამონაწილეობის უზრუნველყოფა.

ლეზარდე მდებარეობს სამეგრელოში, მარტვილის მუნიციპალიტეტის მთიან ნაწილში, კავკასიონის, სამეგრელოს (ეგრისის) ქედის სამხრეთ კალთებზე, მდ. ტეხურას მარცხენა შენაკადის მდ. ლეზარდეს ხეობაში, ზღვის დონიდან 1600-1800მ სიმაღლეზე. კურორტი და მისი მიმდებარე ტერიტორია ხასიათდება ხშირფოთლოვანი ტყეებით, წაბლით, ცაცხვით და სხვ. რომლებსაც ცვლიან მარადმწვანე წიწვოვანი ტყეები, წარმოდგენილი სოჭით, ნაძვით, ფიჭვით, ურთხელით. საპროექტო ტერიტორიის საერთო ფართობია 770,574 კვ. მ და მოიცავს მიწის ნაკვეთების ხუთ საკადასტრო ერთეულს.

კურორტი მდებარეობს მდინარე ლეზარდეს ორივე ნაპირზე, შედარებით ვაკე რელიეფზე. კურორტი სენაკის რკინიგზის სადგურიდან დაშორებულია 75 კმ-ით, ხოლო მუნიციპალიტეტის ცენტრიდან - მარტვილიდან - 50 კმ-ით. კურორტ ლეზარდედან 200 კმ-ის რადიუსში მდებარეობს სამი აეროპორტი - ამბროლაურის, ქუთაისის და მესტიის. სოფელ დობერაზენიდან დაწყებული, ლეზარდემდე მიმავალი გზა მიემართება მდინარე ტეხურას ხეობით. ლეზარდემდე 4კმ მანძილზე გზა ტოვებს მდინარე ტეხურას ხეობას და შედის ლეზარდეს ხეობაში. გზის სიგრძე დობერაზენიდან ლეზარდემდე შეადგენს 29.3 კმ-ს. აღნიშნული გზა მთლიანად ამორტიზებულია. იმ ადგილებში, სადაც გზა კვეთს მდინარეს, არ არის მოწყობილი ხიდები და მანქანებს უწევთ მდინარის გადაკვეთა, რაც მდინარის ადიდების პერიოდში შეუძლებელი ხდება და კურორტი რჩება გარემოსგან მოწყვეტილი.

საპროექტო ტერიტორიის რელიეფი რთულია: შედარებით ვაკე ადგილები არის ტერიტორიის ცენტრალურ და ჩრდილო-აღმოსავლეთ ნაწილებში. საკვლევ ტერიტორიაზე განთავსებული შენობა-ნაგებობების ნაწილი მიტოვებულია. საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული გზების ძირითადი ნაწილი წარმოადგენს 5-6 მ სიგანის გრუნტის გზას.

დოკუმენტის თანახმად, კლიმატურ-ბალნეოლოგიური კურორტი ლეზარდე გამორჩეულია სუფთა ჰაერით და სასარგებლო მინერალური წყლებით. მიწის ზედაპირზე თვითდინებით ამოდის რამდენიმე წყარო, რომელიც ბუნებრივ-სამკურნალო თვისებებით ხასიათდება.

კურორტ ლეზარდეს გრგ-ს წინასაპროექტო კვლევებისა და მის საფუძველზე ჩამოყალიბებული კონცეფციის მიხედვით საპროექტო ტერიტორია დაყოფილია 6 ძირითად ზონად. დეტალურადაა აღწერილი თითოეული ზონის ფუნქცია, თავისებურებები და განვითარების გეგმა.

ზონა №1 - მდებარეობს ტერიტორიის უკიდურეს სამხრეთ-დასავლეთ ნაწილში. ფართობი 76 000 კვ.მ-ია. მის ძირითად ფუნქციურ დანიშნულებაში შედის ბალნეოლოგიური სანატორიუმი, სპა, აუზები, სასტუმროები. მაქსიმალური სართულიანობა განსაზღვრულია

2-3 სართულით, თუმცა შესაძლებელი იქნება შენობებისათვის განაშენიანების შედარებით დიდი ფართის დადგენა, რაც დაზუსტდება გრგ-ს დამუშავების ეტაპზე.

ზონა №2 - მდებარეობს პირველ აღქმად არეალში საავტომობილო გზიდან. ფართობი შეადგენს 45 000 კვ. მ-ს. ფუნქციური დანიშნულებაა-ინდივიდუალური საცხოვრებლები, საზოგადოებრივი ცენტრი, კემპინგი. აღნიშნულ ზონაში განთავსდება კოტეჯის ტიპის სააგარაკო სახლები, რომელთა მაქსიმალური სიმაღლე იქნება 2 სართული მანსარდით. ამავე ზონაში, გზის დასავლეთით მდებარე ტერიტორია განკუთვნილი იქნება „ქარავანის“ კემპინგისთვის საავტომობილო გზასთან სიახლოვის გათვალისწინებით.

ზონა №3- მდებარეობს საპროექტო ტერიტორიის ცენტრალურ ნაწილში. მისი ფართობია 55 200 კვ. მ. ტერიტორია მდებარეობს ზვავის გამოზიდვის კონუსში. შესაბამისად, აღნიშნულ ტერიტორიაზე არ განთავსდება მიწისზედა შენობები. იქნება მხოლოდ ღია სპორტული მოედნები, საცურაო აუზები, კორტები და მიწისქვეშა ავტოსადგომი. აღნიშნული ტერიტორიის გზებისა და ავტოსადგომისთვის გათვალისწინებულია ზვავსაწინააღმდეგო კონსტრუქციები.

ზონა №4 - წარმოადგენს კურორტის ცენტრალური ნაწილიდან მეტნაკლებად მოწყვეტილ ტერიტორიას. ფართობი შეადგენს 16 800 კვ.მ-ს. აღნიშნული ტერიტორიის განვითარება იგეგმება სათავგადასავლო ტურიზმის ფუნქციით, სადაც განთავსდება კემპინგი და ტურისტების მომსახურების ცენტრი.

ზონა №5 - განთავსებულია კურორტის ცენტრალურ ნაწილში და წარმოადგენს მის მთავარ ნაწილს. მისი ფართობია 53 000 კვ.მ აღნიშნულ ტერიტორიაზე განთავსდება სასტუმროები, საზოგადოებრივი დანიშნულების შენობა-ნაგებობები (კაფე, რესტორანი, ბავშვთა გასართობი ობიექტი, მცირე მარკეტი და სხვა). შენარჩუნდება და აღდგება არსებული ამფითეატრი, რომელიც იქნება კურორტის მთავარი საზოგადოებრივი დანიშნულებისა და ფუნქციის მქონე ობიექტი.

ზონა №6 განთავსებულია კურორტის უკიდურეს ჩრდილოეთ ნაწილში. ფართობი შეადგენს 101 000 კვ.მ ტერიტორიაზე გადის „პანორამული გადასახედისკენ“ მიმავალი ტურისტული მარშრუტი. მისი მნიშვნელოვანი ნაწილი მდებარეობს მდინარის გასწვრივ და გვხვდება ტყიანი ნაწილი, რომელსაც გააჩნია სხვა ტერიტორიებთან შედარებით ნაკლები დახრა. აღნიშნული იძლევა საშუალებას, რომ ტერიტორია იქცეს კურორტის მთავარ სარეკრეაციო ზონად. აქ იგეგმება მცირე ზომის ხელოვნური ტბების გაჩენა და საბაგრო ხაზის ქვედა სადგურის განთავსება, ხოლო უკიდურეს ჩრდილოეთ ნაწილში-ახალგაზრდული ბანაკის მოწყობა.

პირობითად განსაზღვრული ზონები წარმოდგენილია სქემების სახითაც, სადაც დეტალურადაა ასახული თითოეულთან დაკავშირებული ინფორმაცია. აღნიშნულია, რომ სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელება გამოიწვევს შემდეგი სახის ზემოქმედებას:

განაშენიანების შედეგად ადგილი ექნება ცვლილებას მიწისდაფარულობასა და მიწათსარგებლობაში, ვინაიდან იგეგმება ადრე ათვისებული, მაგრამ ამჟამად ბუნებრივთან ახლოს მყოფი ტერიტორიის განვითარება/ათვისება. შესაბამისად, მოსალოდნელია ზემოქმედება საქართველოს „წითელი ნუსხის“ სახეობებზე.

დოკუმენტის თანახმად, დაგეგმილია ძველი ნაგებობების დემონტაჟი. მშენებლობის ეტაპზე მოსალოდნელია ინერტული ნარჩენის წარმოქმნა, ახალი დასახლების შექმნა ასევე გამოიწვევს ნარჩენების წარმოქმნას, რაც თავისთავად მოითხოვს მათ მართვას: შეგროვებას, გატანას, და განთავსებას.

მოსალოდნელია სატვირთო/სატრანსპორტო საშუალებებით, ასევე სამშენებლო სამუშაოებით და კურორტის ფუნქციონირებით გამოწვეული ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე.

რაც შეეხება ხმაურს, მისი მაღალი ინტენსივობის წარმოქმნა მოსალოდნელია კურორტის სამშენებლო სამუშაოების პერიოდში.

კურორტის განვითარების შედეგად, მოსალოდნელია წყლის რესურსებზე მოთხოვნის ზრდა. შესაძლებელია ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლის გამოყენება კურორტის წყლით მომარაგებისათვის.

გეგმის განხორციელების დროს მოხდება ბუნებრივი რესურსების, როგორცაა მიწა (არასასოფლო სამეურნეო დანიშნულების), წყალი (მათ შორის მინერალური წყლები), სამშენებლო მასალები (ხე-ტყე) გამოყენება, ამასთან, დოკუმენტის თანახმად, არ მოიჭრება კურორტ ლებარდეს ტერიტორიაზე არსებული არცერთი ხე.

დოკუმენტის თანახმად, გამოვლენილია გარემოსთან დაკავშირებული შემდეგი სახის საფრთხეები და რისკები: ტერიტორიისთვის ზამთრის პერიოდში მნიშვნელოვან საკითხს წარმოადგენს ზვავების მართვა, კვლევის ფარგლებში იდენტიფიცირებულია 11 ზვავსაშიში კერა.

გეოლოგიური საფრთხეებიდან კურორტ ლებარდეს ტერიტორიისთვის ყველაზე მეტად საფრთხის შემცველია ღვარცოფული პროცესები, ასევე ლოკალურ უბნებზე ქვათაცვენა/კლდეზვავური პროცესების პერიოდული გააქტიურება; რაც შეეხება მეწყერულ პროცესებს, ამჟამად არ ფიქსირდება, თუმცა, დამატებით კვლევას საჭიროებს მისასვლელი გზის რეაბილიტაციის პროექტირებისას;

დოკუმენტის თანახმად, მარტვილის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიის ჩრდილოეთი ნაწილი გამოირჩევა სეისმურობის მაღალი მახასიათებლით. საქართველოში ამჟამად მოქმედი სეისმური საშიშროების რუკის მიხედვით, მუნიციპალიტეტის ტერიტორია მაკროსეისმური ინტენსივობით 9 ბალიან (MSK შკალა) ზონაში ხვდება.

აღნიშნული საკითხები დაზუსტდება კვლევების საფუძველზე და სგმ-ის ეტაპზე განისაზღვრება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

ამჟამად, დოკუმენტაციით წარმოდგენილია ბუნებრივი პირობების კვლევა: ჰიდროლოგია, ატმოსფერული ჰაერის ტემპერატურა, ტენიანობა, ატმოსფერული ნალექები, ქარის სიჩქარე და მიმართულებები, სამშენებლო-კლიმატური მახასიათებლები, საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები, ბუნებრივი საფრთხეები, ღვარცოფული პროცესები, ქვათაცვენა/კლდეზვავური პროცესები და თოვლის ზვავები.

სკოპინგის განცხადების თანახმად, განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს:

- გეოლოგიური პროცესების აქტივაციის საფრთხეს (მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპები);
- ზვავების აქტივაციის საფრთხეს (კურორტის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პერიოდში (ზამთარში));

- გეოდინამიკურ პროცესებს და მასთან დაკავშირებულ უსაფრთხოებას (მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპები).

ამასთან, დოკუმენტის თანახმად, კვლევების საფუძველზე მოხდება შესაბამისი პრევენციული ღონისძიებების გათვალისწინება დაგეგმარების პროცესში. შეჯამების სახით, მოცემულია გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების ზოგადი შეფასება. სგშ-ის ეტაპზე დადგინდება საკვანძო გარემოსდაცვითი რისკები და განისაზღვრება სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებით გარემოზე შესაძლო უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შერბილებისა და კომპენსირების ღონისძიებები.

ვიზუალური ზემოქმედებისა და ლანდშაფტის ცვლილების შემარბილებელ ღონისძიებად გათვალისწინებულია განაშენიანების ინტენსიფიკაციის დაბალი დონე და შენობათა სიმაღლის შეზღუდვა. ასევე მითითებულია, რომ მშენებლობის ეტაპზე მოხდება ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა, შესაბამისი დასაწყობება და გამოყენება კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად.

კურორტის განვითარება დაკავშირებულია ისეთი ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელებასთან, როგორცაა მისასვლელი გზის რეაბილიტაცია, საბაგირო ხაზის მშენებლობა, ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის მოწყობა და ექსპლუატაცია, კურორტის ელექტროენერჯითა და ბუნებრივი აირით მომარაგება განახლებადი ენერჯის (მზის და ქარის) გამოყენების შესაძლებლობის გათვალისწინებით და ა.შ.

დოკუმენტის თანახმად, სგშ-ის ეტაპზე დადგინდება სტრატეგიული დოკუმენტის სხვა სტრატეგიულ დოკუმენტებთან კავშირი, მათ შორის, მოცემული იქნება ინფორმაცია „სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონის განვითარების სტრატეგია 2014-2021 წლებისთვის“ დოკუმენტთან თანხვედრის შესახებ.

სკოპინგის განცხადებაში ცალკე თავი ეთმობა სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების მეთოდოლოგიურ ასპექტებს. მიმოხილულია როგორც ალტერნატივების განხილვის მეთოდები, ასევე საბაზისო კვლევები, ზემოქმედების შეფასება და საორიენტაციო ღონისძიებები.

მეთოდოლოგიურად, ალტერნატივების განხილვა მოხდება სამ დონეზე - სტრატეგიული, გეგმარებისა და კონკრეტული ინფრასტრუქტურული საქმიანობების. გეგმარებითი ჯგუფის მიერ შემოთავაზებულ ალტერნატივებთან ერთად, თითოეულ შემთხვევაში განხილული იქნება ნულოვანი ალტერნატივა (გეგმარების გარეშე). თითოეული განხილული ალტერნატივის სხვადასხვა გარემოსდაცვით პარამეტრებზე ზემოქმედების ხარისხობრივი ანალიზი განხორციელდება დოკუმენტში მოცემული ცხრილებისა და მატრიცების ფორმატის მიხედვით.

კონცეფციის ანალიზის საფუძველზე, დასკვნის სახით, გამოყოფილია გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით საკვანძო საკითხები, ისეთები, როგორცაა კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული შემარბილებელი ღონისძიებები, ინფრასტრუქტურული პროექტების მოწყობასთან დაკავშირებული პრევენციული ღონისძიებები, ნარჩენების მართვა, წყლის ხარისხის მონიტორინგი, დატბორვის ზონების განსაზღვრა და მართვა, ბალნეოლოგიურ-საკურორტო პოტენციალის შესწავლა და ა.შ.

სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებით გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე შესაძლო ზემოქმედების თავიდან აცილების, შემცირების ან შერბილების ღონისძიებების

მოკლე აღწერა წარმოდგენილი იქნება გარემოსდაცვითი მართვის გეგმისა და გარემოსდაცვითი ღონისძიებების პროგრამის სახით.

კურორტ ლეზარდეს სგშ-ის სკოპინგის განცხადება და თანდართული დოკუმენტაცია განხილვის მიზნით გაეგზავნა საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს, სსიპ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოს, სსიპ ტურიზმის ეროვნულ სააგენტოსა და სსიპ წიაღის ეროვნულ სააგენტოს.

სამინისტროში წარმოდგენილ იქნა დამოუკიდებელ მკვლევართა პოზიცია კურორტ ლეზარდეს განაშენიანების რეგულირების გეგმის სკოპინგის განცხადებაში ასახულ ბიომრავალფეროვნების საკითხებსა და დოკუმენტით გათვალისწინებულ ინფრასტრუქტურულ პროექტებთან დაკავშირებით. კერძოდ, შენიშვნები შეეხება ეგრისის ქედზე დაგეგმილ საბაგრო ხაზის მშენებლობის საკითხს, რომელიც, მათი მოსაზრებით გამოიწვევს უარყოფით ზემოქმედებას აქ მობინადრე ისეთ მოწყვლად სახეობებზე, როგორებიცაა დასავლეთ კავკასიური ჯიხვი (*Capra caucasica*), კავკასიური არჩვი (*Rupicapra rupicapra caucasica*), კავკასიური როჭო (*Lururus mlokosiewiczzi*) და კავკასიური შურთხი (*Tetraogallus caucasicus*). მკვლევართა მოსაზრებით, დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული პროექტი მოახდენს ჰაბიტატის ფრაგმენტაციას, იქნება შემაწუხებელი ფაქტორი აღნიშნული სახეობებისთვის და ამავე დროს, გაზრდის მათზე ხელმისაწვდომობას ბრაკონიერთა მიერ და არარეგულირებულ ტურიზმს. მკვლევართა დასკვნითი რეკომენდაციები მოიცავს საბაგრო ხაზის მშენებლობის გამორიცხვას, ინფრასტრუქტურული პროექტების დაგეგმვამდე ეგრისის ქედზე დაცული ტერიტორიის საპროექტო საზღვრების დადგენას, განაშენიანების საზღვრების შეზღუდვას ისტორიულად არსებულ განაშენიანების ფარგლებში და ფაუნის სახეობებზე დამატებითი კვლევების ჩატარებას ტყის ზონაში, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრის მიზნით. აღნიშნული შენიშვნები თან ერთვის სკოპინგის დასკვნას.

საზოგადოების მხრიდან სტრატეგიული დოკუმენტის თაობაზე ან/და სკოპინგის განცხადებაზე სხვა შენიშვნები და მოსაზრებები სამინისტროში ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სგშ-ს ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. სგშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 26-ე მუხლით დადგენილ ინფორმაციას;
2. სგშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის განცხადებაში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია;
3. სგშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სტრატეგიული დოკუმენტისთვის საკვანძო გარემოსდაცვითი საკითხები და სგშ-ის პროცესში შესწავლილი ზემოქმედებები;
4. სგშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს გენერალური გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელების საანგარიშო პერიოდი, მათ შორის გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის დანართებით გათვალისწინებული

იმ საქმიანობების ვადების მითითებით, რომელთა განხორციელებაც იგეგმება სტრატეგიული დოკუმენტის ფარგლებში;

5. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა შეფასდეს გეგმის სხვა სტრატეგიულ დოკუმენტებთან კავშირი;
6. **სგშ-ის ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იყოს საზოგადოების ინფორმირებისა და მონაწილეობის შესახებ ინფორმაცია, თარიღების, განხილული საკითხებისა და სტრატეგიული დოკუმენტის მომზადების პროცესში მიღებული შენიშვნების გათვალისწინების შესახებ;
7. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას გენერალური გეგმით გათვალისწინებული ტერიტორიის გეოლოგიური პირობების შესახებ, სადაც მოცემული იქნება გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა, ასევე გეოლოგიური (მეწყერი, ღვარცოფი, ქვათაცვენა, ეროზია) და ჰიდროლოგიური (წყალდიდობა-წყალმოვარდნა) საფრთხეების ზონირების რუკები ტერიტორიის ფარგლებში. ინფორმაცია წარმოდგენილი უნდა იყოს ასევე მრავალსაფრთხიანი (multihazards) რუკების მეშვეობით;
8. **სგშ-ის ანგარიშში** ცალკე თავი უნდა დაეთმოს ალტერნატივების მიმოხილვას, მათ ანალიზსა და შეფასებას;
9. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა მოიცავდეს მონიტორინგთან დაკავშირებულ ინფორმაციას, სადაც ასევე აისახება გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები;
10. **სგშ-ის ანგარიშს** უნდა დაერთოს სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების ადგილის და აღნიშნული დოკუმენტით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელებისათვის შერჩეული ტერიტორიების shape ფაილები;
11. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა შეფასდეს კურორტზე არსებული ზედაპირული და მიწისქვეშა, მათ შორის მინერალური წყლის რესურსების დებიტი და ხარისხი, რომელიც საჭირო იქნება კურორტისთვის. ასევე განისაზღვროს პოტენციური სამომავლო მოთხოვნა მითითებულ რესურსებზე;
12. **სგშ-ის ანგარიშში უნდა აისახოს** საქართველოს „წითელი ნუსხით“, საერთაშორისო ხელშეკრულებებით დაცული სახეობების და ასევე ენდემური სახეობების გავრცელების არეალები, საბინადრო ადგილების ჩათვლით;
13. **სგშ ანგარიშში** უნდა აისახოს პოტენციური ტურისტული მარშრუტები და ბილიკები, ასევე განისაზღვროს ტურისტული აქტივობების ლიმიტები/პირობები.

სგშ-ს ანგარიშის მომზადებისას გასათვალისწინებელია შემდეგი ინფორმაცია:

- დოკუმენტში განხილულია საბაგრო ხაზის მოწყობის ალტერნატივები. საჭიროა ალტერნატივის შერჩევას გათვალისწინებულ იქნეს ბიომრავალფეროვნებაზე (განსაკუთრებით ფრინველებზე) შესაძლო ზემოქმედების საკითხი. ასევე დაზუსტდეს ინფორმაცია განაშენიანების რეგულირების გეგმის ფარგლებში გზებისა და ხიდების მშენებლობის შესახებ;
- განაშენიანების რეგულირების გეგმასა (ტექსტობრივ და ვიზუალურ ნაწილში) და სგშ-ის ანგარიშში უნდა აისახოს ინფორმაცია იმის თაობაზე, რომ ტერიტორია ემთხვევა „ევროპის ველური ბუნების და ბუნებრივი ჰაბიტატების დაცვის შესახებ“ (ბერნის) კონვენციის შესაბამისად შექმნილ „ზურმუხტის ქსელის“ დამტკიცებულ საიტს (სამეგრელო 2 - GE0000057). შესაბამისად, დოკუმენტაციაში უნდა მიეთითოს, რომ დამტკიცებულ საიტზე საქმიანობის დაგეგმვის შემთხვევაში, საჭირო იქნება არსებულ სახეობებზე და ჰაბიტატებზე ზეგავლენის ე. წ. მიზანშეწონილობის შეფასება, რათა გამოვლინდეს მოსალოდნელია თუ არა იმ ეკოლოგიურ

მახასიათებლებზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, რომელთა დასაცავადაც შეიქმნა მითითებული საიტი.

- პროექტით გათვალისწინებული 752109 კვ. მ. ფართობიდან „სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების დადგენის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 4 აგვისტოს №299 დადგენილებით დამტკიცებული სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების მიხედვით, 118483 კვ. მ ფართობი მდებარეობს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდში კერძოდ, მარტვილის სატყეო უბნის, ლეზარდეს სატყეოს კვარტალ N6; N7; N10 და N11-ში. ამასთან, ტყის ფონდში ფიქსირებული 118483 კვ.მ ფართობი ემთხვევა „ზურმუხტის ქსელს“. სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე საქმიანობა საქიროებს შეთანხმებას ტყის ფონდის მართვის უფლების მქონე ორგანოსთან;
- ლეზარდეს კურორტის განაშენიანების დროს წარმოქმნილი ნარჩენების მართვის საკითხები ასახული უნდა იყოს შესაბამისი მუნიციპალიტეტის მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმაში. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სგშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს კურორტ ლეზარდეს ნარჩენების მართვაზე პასუხისმგებელი ორგანო. ასევე გასათვალისწინებელია ნარჩენების მართვის კოდექსისა და საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 1 აპრილის №159 დადგენილების „ტექნიკური რეგლამენტი - მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვებისა და დამუშავების წესის“ მოთხოვნები;
- სგშ-ის ანგარიშში აისახოს ინფორმაცია „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა გათვალისწინებით;
- სგშ-ის ანგარიშში აისახოს ინფორმაცია კურორტ ლეზარდეს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასებისა და პერიოდული მონიტორინგის შესახებ;
- გათვალისწინებულ იქნეს ინფორმაცია, რომ სკოპინგის განცხადებაში (გვ. 37) მითითებულ მდ. ტეხურაზე ჰიდროელექტროსადგურების კასკადის მშენებლობის პროექტზე სამინისტროს მიერ ამ ეტაპზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა/ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა/ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაცემული არ არის;
- სკოპინგის განცხადებაში აღნიშნულია, რომ გეგმარებით დაცულ ტერიტორიაზე კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები/ობიექტები არ მდებარეობს და არ არის შეფასებული უცნობი არქეოლოგიური ობიექტების შესაძლო გამოვლენისა და დაზიანების რისკები. აღნიშნულიდან გამომდინარე, მიზანშეწონილია, სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშის მომზადებაზე პასუხისმგებელ ჯგუფში ჩართული იყოს ასევე შესაბამისი კომპეტენციის სპეციალისტი (ისტორიკოსი/არქეოლოგი), რათა სათანადოდ შეფასდეს კურორტ ლეზარდეს განაშენიანების გეგმარებითი ტერიტორია არქეოლოგიის კუთხით და გამოირიცხოს შესაძლო არქეოლოგიური ობიექტების დაზიანების რისკები. ამასთან გასათვალისწინებელია, რომ ტერიტორიაზე მიწის სამუშაოების წარმოებისას კულტურული მემკვიდრეობის გამოვლენის შემთხვევაში, სამუშაოთა მწარმოებელი პირი ვალდებულია საპროექტო ტერიტორიაზე საქმიანობა წარმართოს „კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად;
- აღნიშნულ ტერიტორიაზე ფიქსირდება „ლეზარდეს“ მინერალური წყლის (ჩამოსასხმელი) მოპოვების მიზნით, 2009 წელს, 25 წლის ვადით, შპს „მარტვილის წყლებზე“ გაცემული წიაღისეულობის ლიცენზიები (ლიც. №1002857 და ლიც. №1004771) და სანიტარიული დაცვის მკაცრი რეჟიმის ზონა. „წიაღის შესახებ

საქართველოს კანონის“ მე-7 მუხლის, მეექვსე პუნქტის მიხედვით, რომელიც არეგულირებს სამთო და გეოლოგიური მინაკუთვნის საზღვრებს, განსაზღვრულია, რომ „თუ წიაღის უბანი გადაცემულია მიწისქვეშა წყლების საბადოს დასამუშავებლად, სამთო მინაკუთვნის საზღვრები წიაღში მოიცავს წყალშემცველ ჰორიზონტს და მიწის ზედაპირზე წარმოადგენს სანიტარიული დაცვის მკაცრი რეჟიმის ზონას. ამ შემთხვევაში მიწის ზედაპირზე სამთო და შესაბამისი მიწის მინაკუთვნის საზღვრები უნდა გადიოდეს მიწისქვეშა წყლების ბუნებრივი და ხელოვნური გამოსავლებიდან არანაკლებ 15 მეტრში“.

დასკვნითი ნაწილი:

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს მიერ კურორტ ლეზარდეს განაშენიანების რეგულირების გეგმის სგშ-ის ანგარიში სავალდებულოა მომზადდეს სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის შესაბამისად.